

§ 110

Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualan perustamisesityksen lähettäminen lausunnolle

HEL 2017-007146 T 11 01 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti lähettää lausunnon antamista varten esityksen Veräjämäen lehdon luonnonsuojelualan perustamisesta.

Lausuntoa pyydetään seuraavilta tahoilta: kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan liikuntajaostolta, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä (HSY:ltä), Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka:lta, Oulunkylä-seura ry:ltä, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry Helsy:ltä ja Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry:ltä.

Lausunto pyydetään antamaan 28.2.2018 mennessä osoitteeseen Helsingin kaupungin kirjaamo, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI tai helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Ympäristölautakunta (1.6.2017 alkaen kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto) on ehdottanut 25.4.2017, että Veräjämäen lehto on yksi Helsingin kaupungin ”Luontolahjani 100-vuotiaalle” -luonnonsuojelukampanjan kohde.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti kokouksessaan 15.8.2017, että Helsinki antaa luontolahjaksi 100-vuotiaalle Suomelle Kivinokan vanhan metsän ja Kallahden matalikon luonnonsuojelualueet. Lisäksi lautakunta kannusti edistämään Veräjämäen lehdon suojelua mahdollisimman pikaisella aikataululla.

Alueen sijainti

Veräjämäen lehto sijaitsee Helsingissä Vantaanjoen varrella Vanhankosken vedenpuhdistuslaitoksen ja Pikkukosken uimarannan välissä. Alueen itäpuolella virtaa Vantaanjoki. Luoteis- ja pohjoispuolella on pientaloja. Muualla alue rajautuu puistoalueeseen.

Suunnitellun luonnonsuojelualan kartta on liitteenä nro 1.

Kiinteistötiedot

15.12.2017

Perustettava luonnonsuojelualue sijaitsee Helsingin kaupungin omistamalla maalla. Koillinen osa alueesta on vuokrattu entiselle liikuntavirastolle, joka nykyisin on osa kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialaa. Luonnonsuojelualue sijaitsee Oulunkylän ja Koskelan kaupunginosissa rekisteri-tilalla, jonka kiinteistötunnus on 91-408-1. Veräjämäen lehdon pinta-ala on 12,2 hehtaaria.

Lainhuutotodistus on liitteenä nro 2.

Kaavatiedot

Asemakaavassa nro 3313 (5.10.1953) Veräjämäen lehto on merkitty osin puistoksi ja osin urheilualueeksi. Uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) Veräjämäen lehto on virkistys- ja viheraluetta, jota kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena. Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015-2024 ja metsäverkostoselvityksessä alue on merkitty metsäverkoston runkoyhteydeksi.

Luonnonsuojelualueen perustamista on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan eri yksiköiden kanssa

Rauhoituksen tarkoitus

Rauhoituksen tarkoituksena on suojella alueella esiintyviä luontotyypppejä ja eliölajeja. Alueen lehtometsät ovat edustavuudeltaan valtakunnallisesti arvioiden hyviä tai merkittäviä. Metsät muodostavat elinympäristön monipuoliselle lehtojen kasvilajistolle sekä lahottajasienille; käävälle ja orvakoille. Osa lajeista on uhanalaisia ja yksi erityisesti suojeltu.

Luontotyytit ja kasvillisuus

Veräjämäen lehdossa yhdistyy kaksi erityisen suojelunarvoista luontotyyppiä: lahoppuustoiset lehdot ja luonnontilaisen kaltaiset vanhat metsät.

Vanhan metsän lehtoja on suojeltu Suomessa erittäin vähän ja niiden pinta-ala on metsätalouden, rakentamisen ja maatalouden takia kutistunut murto-osaan alkuperäisestä.

Veräjämäen lehtorinteen pääosa on vanhaa, järeää, lahoppuustoista kuusivaltaista lehtoa, jossa sekapuina kasvavat pihlaja, koivu, haapa, harmaaleppä, tuomi ja mänty. Rinteen yläosassa kasvillisuudessa on myös sekapuustoista kangasmetsää. Pohjoisosassa tonttien lähistöllä on pienellä alalla tasarakenteista, melko vanhaa kuusikkoa. Etelää kohti rinne muuttuu kivikkoisemmaksi ja puuston lomassa kasvaa komeita,

15.12.2017

vanhoja mäntyjä. Jokirannalla alueen eteläosassa ja alueen pohjoisosan ojan lähistöllä on noin 50-vuotiasta tiheää, runsaslahopuustoista kosteaa harmaalepän, tuomen, pajujen ja koivun vallitsemaa lehtoa ja luhtaa, joka keväisin on usein veden vallassa.

Monipuolisen kenttäkerroksen lajeista arvokkaimpia ovat Helsingissä erittäin uhanalainen mätässara (arvoluokka I). Lisäarvoa alueelle tuovat Helsingissä silmälläpidettävät lajit pitkäpääsara, kevätlinnunsilmä ja mesimarja sekä Helsingissä huomionarvoiset lajit mustakonnanmarja, lehtokorte, lehtokuusama, lehtopalsami, lehtotähtimö, purolitukka ja raate.

Ekologiset yhteydet

Helsingin toinen vihersormi kulkee Vanhankaupunginlahden metsiä myöten Vantaanjoen suulle ja jokikäytävää pitkin Veräjänmäen lehdon kautta Helsingin pohjoisosiin ja joenvarren pohjoisempiin kuntiin noudattaen metsäverkon runkoyhteyden linjausta.

Lahottajasienet

Veräjänmäen lehdon alueelta on löytynyt kaksi valtakunnallisesti uhanalaista, kaksi valtakunnallisesti silmällä pidettävää sekä kolme alueellisesti uhanalaista lahottajasienilajia.

Alueen järeä ja lahopuustoinen kuusikko tarjoaa kodin useille vanhojen metsien kääville ja orvakoille. Harvinaisin alueelta löytynyt kääpä on erittäin uhanalainen (EN) ja luonnonsuojelulain (14.2.1997/160) mukaan erityissuojeltava sitkaskääpä. Laji on maassamme eteläinen ja esiintyy luonnontilaisen kaltaisissa rehevissä metsissä kasvaen järeillä kuusimaapuilla. Alueellisesti uhanalaisia (RT) vanhan kuusikon lajeja ovat ruostekääpä, kuusenkääpä, istukkakääpä, rusokantokääpä ja pohjanrypykkä. Kaksi viimeksi mainittua ovat myös valtakunnallisesti silmälläpidettäviä (NT). Muita maininnan arvoisia ovat aarnikääpä, männynkääpä, rusokääpä ja poimulakkikääpä.

Lisäksi alueella kasvaa havulahopuun harvinaisuus harmo-otaras pikka, joka on löydetty maastamme kuudesti.

Alueen lehdoissa esiintyy eteläisiä harvinaisuuksia, kuten kookkailla kaatuneilla lehtipuilla kasvava valtakunnallisesti uhanalainen kastanjakääpä (VU/vaarantunut). Lisäksi kasvaa levyorvakkaa (toinen löytö Suomesta), sopikkalajia Lindtneria panphylensis (tunnetaan vain neljästä paikasta Suomessa, kaikki Helsingissä) ja irtokalvoa (neljä havaintoa Suomesta). Muita harvinaisia lehtolajeja ovat turkkihuovakka, hammashytykkä, pähkinäraspikka ja liilarypykkä.

15.12.2017

Linnusto

Kohteella on erittäin runsas ja monipuolinen lehti- ja sekametsän lintulajisto. Peruslajiston lisäksi tavataan pikkukäpylintua, kuusitiaista, mustapääkerttua, luhtakerttusta, satakieltä ja tikliä.

Merkitys virkistysalueena

Veräjämäen lehto on lähiasukkaiden suosittu virkistysalue. Vanha metsä houkuttelee myös luontoharrastajia alueelle. Kohde on monipuolinen ja monin paikoin luonnontilaisen kaltainen. Luonnonsuojelualueen perustamisesta huolimatta alue tulee säilymään virkistysalueena.

Alueella kulkee ulkoiluteiden ja polkujen verkosto.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Alueelle laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelmassa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luontoarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä virkistyskäytön ohjaamiseksi.

Koska aikataulu on kiireinen, rauhoitus laitetaan poikkeuksellisesti viireille ennen hoito- ja käyttösuunnitelman valmistumista. Hoito- ja käyttösuunnitelma tuodaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsiteltäväksi ja sille haetaan Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksyntää heti sen valmistuttua.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa kuullaan alueen käyttäjien ja toimijoiden mielipiteitä. Rauhoitus ei estä alueen nykyisten rakenteiden huoltoa ja käyttöä.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

1) Yleiset rajoitukset

Luonnonsuojelualueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen
- maa-ainesten, kivien tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen tai muuttaminen
- puiden, pensaiden tai muiden kasvien ja niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen ja kerääminen
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen sekä

15.12.2017

- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

2) Liikkumisrajoitukset

Alueella on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen maastossa lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkien irti pitäminen.

3) Sallittu toiminta

Luonnonsuojelualueella on sallittu:

- marjastus ja sienestys
- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien poistaminen siten, että puut ja oksat jätetään pääsääntöisesti lahopuiksi kasvupaikoilleen tai niiden läheisyyteen sopivalle paikalle
- olemassa olevien rakennelmien (jokivedenottamon vedenottokohdan, päävesijohdon rakenteiden, viemäriojan, teiden yms.) huolto ja käyttö
- toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa tarkemmin osoitetulla tavalla.

Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Edellä olevista määräyksistä saa Uudenmaan ELY-keskuksen luvalla poiketa, jos se on suojelualan hoidon ja käytön tai tutkimuksen kannalta perusteltua.

Korvausmenettely

Hakija ei vaadi luonnonsuojelulain mukaista korvausta rauhoituksen aiheuttamasta taloudellisesta haitasta.

Rauhoituksen merkitseminen maastoon

Hakija merkitsee luonnonsuojelualan rajat maastoon.

Hakijan ehdotus luonnonsuojelualan nimeksi

Veräjämäen lehto

Veräjämäen lehto täyttää luonnonsuojelualan perustamisen kriteerit, koska alueella on uhanalaisia ja harvinaisia eliölajeja ja luontotyyppejä, joiden suojelutason säilyttämistä alueen perustaminen parantaa. Helsingissä alue ylläpitää ekologisia yhteyksiä ja on osa metsäverkostoa.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö

15.12.2017

Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Eeva Summanen, vs. ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32077
eeva.summanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Verajamaen_lehto_karttaA_01122017.pdf
- 2 LainhuutotodistusA.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakun-
nan liikuntajaosto

HSY

Helsingin kaupunginosayhdis-
tykset ry Helka

Oulunkylä-seura ry

Helsingin luonnonsuojeluyhdis-
tys ry Helsy

Helsingin Seudun Lintutieteelli-
nen Yhdistys Tringa ry

Ympäristönsuojeluyksikkö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 1

Liite 2

Päätösehdotus

15.12.2017

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Eeva Summanen, vs. ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32077
eeva.summanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Verajamaen_lehto_karttaA_01122017.pdf
- 2 LainhuutotodistusA.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakun-
nan liikuntajaosto

HSY

Helsingin kaupunginosayhdis-
tykset ry Helka

Oulunkylä-seura ry

Helsingin luonnonsuojeluyhdis-
tys ry Helsy

Helsingin Seudun Lintutieteelli-
nen Yhdistys Tringa ry

Ympäristönsuojeluyksikkö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 1

Liite 2

15.12.2017

Asia/3
